

Beslissing nr. 018/2024

Betreft:

Aanvraag die uitgaat van het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming en het Departement Zorg, om toegang te bekomen tot de informatiegegevens van het Rijksregister en om het Rijksregisternummer te gebruiken in het kader van bepaalde financieringen en subsidies

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN, INSTITUTIONELE HERVORMINGEN EN DEMOCRATISCHE VERNIEUWING,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen,

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten,

Gelet op het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister,

Gelet op de EU-verordening 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming),

Gelet op het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming,

Gelet op het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging,

Gelet op het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en –diensten;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers,

Gelet op besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 tot wijziging van besluiten van de Vlaamse Regering door de fusie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en het intern verzelfstandigd agentschap Zorg en Gezondheid tot het Departement Zorg,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers,

Beslist op 02/04/2024

1. Algemeen

De aanvraag wordt ingediend door het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming, hierna de eerste Verzoeker, en het Departement Zorg, hierna de tweede Verzoeker, met het oog op bepalen van bepaalde financieringen en subsidies, en de controle hierop.

De Verzoekers hebben de contactgegevens van de aangewezen DPO en van de verantwoordelijken voor de verwerking van de gegevens meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming, het vroegere Vlaams Zorgfonds, en het Departement Zorg, de rechtsoptvolger van het Agentschap Zorg en Gezondheid, beschikken reeds over meerdere machtigingen voor toegang tot het Rijksregister, maar echter niet in het kader van de finaliteit die het onderwerp uitmaakt van deze machtiging. Het verzoek betreft dan ook een nieuwe aanvraag en geen uitbreiding of wijziging van een eerder toegekende machtiging.

De Verzoekers vragen om het Rijksregisternummer te gebruiken en gemachtigd te zijn om toegang te hebben tot de informatiegegevens bedoeld in:

- artikel 3, eerste lid:
 - o 1° (naam en voornamen),
 - o 2° (geboortedatum),van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;
- artikel 1, eerste lid,
 - o 11° (identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen),van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

2.2 Ratione Personae (artikel 5 van de wet van 1983)

De Verzoekers vragen de machtiging om toegang te hebben tot de gegevens van het Rijksregister op basis van artikel 5, eerste lid, 1°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, dat de Belgische openbare overheden machtigt om toegang te hebben tot de informatiegegevens de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie.

Als departement is de tweede Verzoeker een onderdeel van een Vlaams ministerie in de zin van artikel 1, 7° van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie, meer bepaald van het Vlaams ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en

Gezin¹. De basis waarop de tweede Verzoeker zich beroept, is het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, meer bepaald de artikelen 55, 56 en 59, §5. De tweede Verzoeker is in toepassing van artikelen 55 en 56 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 bevoegd voor de subsidiëring van de personeelsleden met ex-gesco- en ex-dac-statuut in de woonzorgcentra.

Dit wordt concreet uitgewerkt in bijlage 13 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers. Deze bijlage wordt aangevuld door middel van artikelen 23 en 24 van het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, wat de gegevens betreft die de initiatiefnemers van de woonzorgcentra met het oog op subsidiëring moeten bezorgen.

De Raad van State had hierbij de volgende opmerking²:

“6.2. Luidens de ontworpen artikelen 4, derde lid, en 7, derde lid, van bijlage 13 bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 haalt de administratie de naam, de voornaam en de geboortedatum zelf op uit het Rijksregister of uit de Kruispuntbankregisters vermeld in artikel 4 van de wet van 15 januari 1990 ‘houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid’.

Artikel 5, § 1, eerste lid, 1°, van de wet van 8 augustus 1983 ‘tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen’ bepaalt dat de minister van Binnenlandse zaken de machtiging verleent om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie. Luidens artikel 4, § 4, 3°, van de wet van 15 januari 1990 hebben openbare overheden toegang tot de identificatiegegevens van de Kruispuntbankregisters of bekomen er mededeling van voor zover zij de identificatiegegevens nodig hebben voor het uitvoeren van de opdrachten die hen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie zijn toegewezen.

In het licht hiervan rijst de vraag op grond van welke decretale bepaling de administratie gemachtigd wordt om kennis te nemen van de in het ontwerp vermelde gegevens opgenomen in het Rijksregister en de Kruispuntbankregisters. Hieromtrent om toelichting gevraagd verwees de gemachtigde naar de rechtsgrond biedende bepalingen voor de artikelen 23 en 24 van het ontwerp.

Evenwel blijkt uit die bepalingen, en inzonderheid uit artikel 59 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, niet dat de administratie gemachtigd wordt om toegang te hebben tot de voormelde gegevens. De decreetgever zal bijgevolg alsnog in een dergelijke machtiging moeten voorzien.” (eigen benadrukking)

¹ Zie artikel 23, §1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie

² Zie advies 74.533/3 van 24 oktober 2023 van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Bij gebrek aan dergelijke decretale machtiging, zoals de Raad van State aangeeft, is een machtiging voor de tweede Verzoeker in het kader van deze aanvraag niet mogelijk. Bovendien moet worden vastgesteld dat artikel 59, §5 van het Woonzorgdecreet van 15 januari 2019 bepaalt:

“§ 5. Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en taken, geregeld bij of krachtens dit decreet, worden persoonsgegevens van de gebruiker, inclusief gegevens als vermeld in artikel 4, 15), van de algemene verordening gegevensbescherming, en de persoonsgegevens van de personeelsleden, vrijwilligers, verenigingswerkers en bestuurders verwerkt door het Departement Zorg, vermeld in artikel 23, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, vermeld in artikel 4, 21), van de algemene verordening gegevensbescherming:

1° welke gegevens worden verzameld, inclusief de gezondheidsgegevens, vermeld in artikel 4, 15), van voormelde verordening;

2° de regels voor en de wijze van verwerking van de gegevens;

3° de termijn gedurende welke de verwerkte persoonsgegevens maximaal zullen worden bewaard;

4° de instanties waaraan de persoonsgegevens zullen worden verstrekt;

5° de vorm waarin en de wijze waarop gegevens worden uitgewisseld.”

Gelet op het feit dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt meerdere essentiële elementen van de verwerking te bepalen, kan bovendien niet worden besloten dat voldaan is aan de vereisten van artikel 22 van de Grondwet (zie verder).

Dit aspect van de aanvraag wordt dan ook niet verder onderzocht.

Als agentschap met rechtspersoonlijkheid³ valt de eerste Verzoeker evenwel onder artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 8 augustus 1983, dat de openbare en private instellingen van Belgisch recht machtigt om toegang te hebben tot de informatiegegevens die zij nodig hebben voor het vervullen van taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

In het kader van deze machtiging, vormt het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming de wettelijke basis voor de toegang tot het Rijksregister en het gebruik van het Rijksregisternummer. Dit decreet wordt verder uitgewerkt door het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De eerste Verzoeker wil toegang hebben tot de gegevens van enerzijds de medewerkers die ingezet worden door de zorgvoorzieningen en van de zelfstandigen die met een ondernemingscontract aan de

³ Zie artikel 9 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en artikel 23, §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie

zorgvoorziening verbonden zijn en die worden ingeschakeld in de werking van de zorgvoorzieningen⁴, en anderzijds van de gebruikers⁵. Gebruikers worden in artikel 2, eerste lid, 11° van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming gedefinieerd als *“iedere natuurlijke persoon die een beroep doet of kan doen op de Vlaamse sociale bescherming, vermeld in artikel 4”*.

2.4 Algemene beschrijving

2.4.1 Context van de aanvraag

De eerste Verzoeker geeft aan dat zij, in toepassing van artikelen 58, 136, 139/1, 145, 150 en 152 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, bevoegd is voor de financiering en bepaling van:

- de tegemoetkoming voor zorg in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging, inclusief de aanvullende financiering die als waarborgfinanciering werd ingevoerd bij de afschaffing van de financiering via het “derde luik” in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging;
- de sociale akkoorden in de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, centra voor dagverzorging.

Artikel 58 van voornoemd decreet gaat over het zorgbudget en het zorgticket, zorggebonden financiering toegekend aan gebruikers. Artikel 181 van voornoemd decreet stelt dat tot op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum, ‘zorgticket’ moet worden gelezen als ‘tegemoetkoming voor zorg in een woonzorgcentrum, een centrum voor dagverzorging een centrum voor kortverblijf, een psychiatrisch verzorgingstehuis, een initiatief van beschut wonen, een revalidatievoorziening of een revalidatieziekenhuis of een tegemoetkoming voor begeleiding door een multidisciplinaire begeleidingsequipe voor palliatieve verzorging’.

Artikel 136 van voornoemd decreet, artikel dat gaat over organisatiegebonden financiering, treedt echter, luidens artikel 188 van hetzelfde decreet, in werking op een datum te bepalen door de Vlaamse Regering. Hoewel dit artikel op heden nog niet in werking is getreden, geeft de eerste Verzoeker aan dat het op termijn mogelijk is dat een organisatiegebonden financiering wordt opgezet en dit artikel alsnog in werking treedt. Dit is echter op heden nog niet aan de orde.

Wat **artikel 139/1** van voornoemd decreet betreft; dit is een tijdelijke bepaling betreffende de uitvoering van de sociale akkoorden die betrekking hebben op de gezondheidssector en als die sociale akkoorden betrekking hebben op de woonzorgcentra, de centra voor dagverzorging, de centra voor kortverblijf, de psychiatrische verzorgingstehuizen, de initiatieven van beschut wonen, de revalidatievoorzieningen, de revalidatieziekenhuizen en de multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging. Dit artikel, dat een weerslag is van artikel 52 van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatie-overeenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging, verwijst in het eerste lid naar de Vlaamse Regering voor de uitvoering.

⁴ Zie artikel 49, §3/2 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

⁵ Zie artikel 49, §3 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

De eerste Verzoeker verwijst, voor de uitvoering van deze bepalingen, naar het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en –diensten. Dit besluit voorziet enerzijds in artikel 5 in een mededeling van verschillende persoonsgegevens door de zorgvoorzieningen, echter aan “de administratie”, anderzijds lijkt voornoemd artikel te voorzien dat diezelfde administratie bevoegd is voor de controle van deze gegevens⁶. Artikel 1, 1° van dit besluit verduidelijkt dat onder “de administratie” moet worden verstaan: “het Departement Zorg, vermeld in artikel 2, eerste lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg”; de eerste Verzoeker is echter het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming en, hoewel artikel 4, §1, 4° van het artikel 4, §1, 4° van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 over het Departement Zorg aangeeft dat het Departement Zorg de eerste Verzoeker beheert, is de eerste Verzoeker een agentschap met eigen rechtspersoonlijkheid⁷.

Zoals in artikel 13, §6, tweede lid van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging bepaald wordt, bezorgen de zorgvoorzieningen persoonsgegevens voor de uitvoering van de sociale akkoorden aan de eerste Verzoeker. “Zorgvoorziening” wordt in artikel 2, 28° van voornoemd decreet gedefinieerd als “een verzorgingsinstelling of elke andere organisatie, erkend door de Vlaamse Gemeenschap die in het kader van het gezondheids- of welzijnsbeleid instaat voor de organisatie of uitvoering van zorg”.

Echter verduidelijkt dit decreet niet welke gegevens precies dienen te worden meegedeeld, dit is te bepalen door de Vlaamse Regering. Het uitvoeringsbesluit, namelijk het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorgingen, stelt in artikel 8, §3, tweede lid het volgende, en verduidelijkt bovendien dat het over statistische gegevens gaat:

“De zorgvoorzieningen bezorgen voor de analyse, vermeld in artikel 13, § 6, eerste lid, van het decreet van 6 juli 2018, aan de administratie de gegevens van de zorggebruikers, vermeld in bijlage 1 en 2, die bij dit besluit zijn gevoegd, alsook de volgende statistische gegevens van de personeelsleden: de leeftijd, de woon- en verblijfplaats.”

⁶ Hoewel artikel 5, §3, eerste lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 spreekt over “het agentschap”, wordt dit enerzijds op heden nergens in het besluit gedefinieerd, en anderzijds spreekt het tweede lid over vaststellingen door de administratie “in het kader van de controles, vermeld in het eerste lid”. Gelet op het feit dat artikels 503 en volgende van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 mei 2023 tot wijziging van besluiten van de Vlaamse Regering door de fusie van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en het intern verzelfstandigd agentschap Zorg en Gezondheid tot het Departement Zorg consequent de verwijzingen naar “het agentschap” vervangen heeft door “de administratie”, lijkt het hier eerder over een vergetelheid van de wetgever te gaan dan dat met “het agentschap” de eerste Verzoeker wordt bedoeld

⁷ Zie artikel 23, §2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie

Hoewel artikel 49, §3/2, eerste lid van het decreet van 18 mei 2018 aangeeft dat de eerste Verzoeker persoonsgegevens kan verwerken om, onder andere, *“de sociale akkoorden uit te voeren”*, lijkt de bevoegdheid zelf⁸ door de Vlaamse Regering toegekend te zijn aan het Departement Zorg.

De eerste Verzoeker geeft echter aan dat voornoemd besluit zal worden aangepast, in die zin dat de bevoegdheid bij de eerste Verzoeker zal komen te liggen. Wanneer de eerste Verzoeker effectief wettelijk bevoegd is, is voor dit doeleinde een machtiging mogelijk.

In het algemeen geeft de eerste Verzoeker aan dat de betreffende voorzieningen in het kader van bepaalde financieringen en subsidies gegevens over hun personeel, opgedeeld per kwartaal, moeten meedelen in de daarvoor voorziene online toepassing. Het betreffen identificatiegegevens (INSZ-nummer, voornaam, naam, geboortedatum,...) en tewerkstellingsgegevens (bv. de beroepskwalificatie, het statuut, prestaties, begindatum of einddatum van tewerkstelling,...).

Voor de correcte mededeling van de gegevens in functie van de hogervermelde financieringen, geeft de eerste Verzoeker aan dat het nodig is om een aantal gegevens uit het Rijksregister, meer bepaald naam en voornaam en geboortedatum, te consulteren en het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken. De eerste Verzoeker vraagt om te kunnen beschikken over de persoonsgegevens van de medewerkers die ingezet worden door de zorgvoorzieningen en van de zelfstandigen die met een ondernemingscontract aan de zorgvoorziening verbonden zijn en die worden ingeschakeld in de werking van de zorgvoorzieningen.

De eerste Verzoeker vraagt tevens de machtiging met het oog op het gebruik van de gegevens in het kader van de bepaling van de te financieren bedragen en de controlefunctie. De eerste Verzoeker heeft immers tevens een controlefunctie op de gegevens die worden meegedeeld met het oog op het verkrijgen van een financiering. De eerste Verzoeker geeft aan dat zij toeziet op potentiële mistoestanden zowel inzake de meegedeelde gegevens (fraude, dubbele financiering,...) als inzake de verstrekte kwaliteit van zorg. Deze gegevens laten de eerste Verzoeker toe om deze taken ten gronde uit te voeren.

Tot slot worden deze gegevens, in geanonimiseerde vorm, ook gebruikt met het oog op analyse van die gegevens, evidence-based beleidsvoering voor het Vlaamse welzijns- en gezondheidsbeleid en de informatieverstrekking daarover overeenkomstig artikel 49, §7 van decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

De eerste Verzoeker geeft ook aan dat middels het Rijksregisternummer automatisch in de databank zorgberoepen kan worden geverifieerd of de betreffende medewerker over het nodige visum en erkenning beschikt om de betreffende functie te mogen uitvoeren waarvoor de medewerker wordt meegedeeld⁹. De voorziening zal zodoende geen medewerkers kunnen meedelen onder een bepaalde zorgberoepskwalificatie als deze niet over het noodzakelijke visum of erkenning beschikt. Voor de eerste Verzoeker wordt daarmee onterechte financiering voor deze medewerkers uitgesloten. Voor de voorziening wordt voorkomen dat ze na a posteriori controle plots met terugvorderingen geconfronteerd wordt.

⁸ Buiten het verwerken van statistische gegevens

⁹ Zie artikel 452, derde lid en artikel 456, §1, tweede lid van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Op basis van de unieke sleutel (het Rijksregisternummer) kan de eerste Verzoeker de betreffende medewerker kruisen binnen de volledige dataset - over alle Vlaams gefinancierde voorzieningen heen - om te verifiëren dat deze medewerker niet meer dan mogelijk wordt meegedeeld en er onterecht financiering wordt gevraagd door meerdere voorzieningen voor eenzelfde medewerker. Middels het rijksregisternummer kan ook verdere controle op de juistheid van prestaties plaatsvinden door consultatie van de RSZ-gegevens (DMFA) voor de betreffende voorziening. Doelstelling is om in een latere fase ook deze RSZ-gegevens aan te wenden en automatisch in te laden in de toepassing middels het Rijksregisternummer.

Evenwel bevat de wettelijke basis waarop de eerste Verzoeker zich beroept, niet alle essentiële elementen van de verwerking op het niveau van een formele wet.

Ter herinnering, artikel 22 van de Grondwet waarborgt, volgens punt 101 van het advies 68.936/AV van 7 april 2021 van de afdeling wetgeving van de Raad van State over een voorontwerp van wet 'betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie' (zie ook advies 69.986/4 van 11 oktober 2021 over een ontwerp van koninklijk besluit 'betreffende de postdiensten'), aan elke burger dat geen enkele inmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering, doordat het aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan dat recht.

Bijgevolg moeten volgens de afdeling Wetgeving van de Raad van State de "essentiële elementen" van de verwerking van persoonsgegevens in de wet zelf worden vastgelegd. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat een delegatie aan een andere macht evenwel niet in strijd zou zijn met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de "essentiële elementen" voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.

Hiermee wordt de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof gevolgd (zie, o.a., GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1. ; GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1.).

Zij zijn van oordeel dat, ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel "essentiële elementen" uitmaken van een verwerking van persoonsgegevens:

- 1°) de categorie van verwerkte gegevens;
- 2°) de categorie van betrokken personen;
- 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling;
- 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens;
- en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.

Middels artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, wordt een artikel 457/1 in

het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 457/1. Het agentschap bewaart de persoonsgegevens, vermeld in artikel 452, 453, 456 en 456/1, gedurende maximaal tien jaar nadat de voorziening de gegevens in kwestie heeft bezorgd.”.

De Raad van State had hierover volgende opmerking:

*“Luidens het ontworpen artikel 457/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 (artikel 6 van het ontwerp) bewaart het agentschap de persoonsgegevens vermeld in de artikelen 452, 453, 456 en 456/1 van hetzelfde besluit gedurende maximaal tien jaar nadat de voorziening de gegevens in kwestie heeft bezorgd. Die bepaling vindt rechtsgrond in artikel 49, § 5, van het decreet van 18 mei 2018, naar luid waarvan de Vlaamse Regering, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit, bepaalt gedurende welke termijn de verwerkte persoonsgegevens, met inbegrip van de gegevens over de gezondheid, maximaal zullen worden bewaard. **Er moet evenwel in herinnering worden gebracht dat de in dat artikel vervatte delegatie aan de Vlaamse Regering niet in overeenstemming is met het wettigheidsbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet. Het is dan ook uiterst raadzaam om op korte termijn artikel 49, §5, van het decreet van 18 mei 2018 aan te passen om ook in die bepaling een maximale bewaartermijn te bepalen, waarbij de Vlaamse Regering vervolgens kan worden gemachtigd om in specifieke gevallen een kortere termijn te bepalen.**” (eigen benadrukking)*

Gelet op het feit dat andere essentiële elementen van de verwerking vervat zijn in artikel 49, §3 en §3/2 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens vanaf inwerkingtreding op 1 januari 2024 van hoger vernoemd artikel 457/1 vervat is op het niveau van een besluit van de Vlaamse Regering, is een tijdelijke machtiging mogelijk om de wetgever toe te laten het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in de praktijk te brengen en de maximumtermijn decretaal te verankeren.

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen

De eerste Verzoeker geeft aan een functionaris voor de gegevensbescherming te hebben aangewezen.

Uit de door de eerste Verzoeker verstrekte documenten blijkt dat hij een veiligheidsbeleid heeft en dit ook op het terrein uitvoert.

De beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen, kan als voldoende en bevredigend worden beschouwd.

In dit verband wordt de eerste Verzoeker eraan herinnerd dat hij als verwerkingsverantwoordelijke instaat voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

2.5 Categorieën van gegevens

2.5.1 De naam en de voornamen

De toegang tot het informatiegegeven betreffende de naam en de voornamen wordt gevraagd om elke persoon te kunnen identificeren. Aangezien dit gegeven duidelijk één van de basisinformatiegegevens is die de identificatie mogelijk maken, is de toegang gerechtvaardigd.

2.5.2 De geboortedatum

De Verzoeker vraagt om toegang tot de geboortedatum om de persoon die in een zorgvoorziening werkt te identificeren, de rechten eindeloopbaan te bepalen, alsook tot bepaling van de maximale anciënniteit die in aanmerking komt voor financiering.

De eerste Verzoeker geeft aan dat dit gegeven noodzakelijk is om de berekening in uitvoering van hoofdstuk 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 tot financiering van sommige sociale akkoorden in bepaalde gezondheidsinrichtingen en -diensten te kunnen uitvoeren heeft het agentschap, zoals bepaald in artikel 3, 5 en 6 van voornoemd besluit, de geboortedatum van betreffende personeelsleden nodig om hun leeftijd te kunnen bepalen.

Onder het voorbehoud dat de eerste Verzoeker hiervoor bevoegd wordt (zie punt 2.4.1, hoger), is de toegang gerechtvaardigd.

In de berekening van de basistegemoetkoming voor zorg wordt ook rekening gehouden met de anciënniteit van personeelsleden, dit is bepaald in artikel 473 *juncto* artikel 480 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

In het kader van controles of de betreffende personeelsleden effectief ook deze anciënniteit hebben, is het aangewezen om ook over de geboortedatum van deze personeelsleden te beschikken. De decretale doelstellingen waarvoor de eerste Verzoeker persoonsgegevens kan verwerken zijn:

“(…) om:

1° de sociale akkoorden uit te voeren;

2° de financiering die toekomt aan de zorgvoorzieningen, te berekenen;

3° passende maatregelen te kunnen nemen die een kwalitatieve zorg en ondersteuning in de zorgvoorziening garanderen;

4° de overheidsfinanciering op een onderbouwde basis gericht te kunnen inzetten.”

Hoewel “controle” niet expliciet als doelstelling is opgenomen, kan worden aangenomen dat, aangezien de effectieve anciënniteit van de betrokken personeelsleden een factor is in de berekening van de basistegemoetkoming voor zorg, dit impliciet vervat is in de doelstelling “*de financiering die toekomt aan de zorgvoorzieningen, te berekenen*”.

De toegang is gerechtvaardigd.

2.5.3 Het Rijksregisternummer

De machtiging voor toegang tot het Rijksregisternummer en om het te gebruiken wordt gevraagd om de personen op ondubbelzinnige wijze te identificeren.

Het rijksregisternummer is noodzakelijk als uniek sleutelgegeven:

- voor de identificatie van medewerkers van voorzieningen;
- vormt de basis voor het opvragen van de benodigde persoonsgegevens in het Rijksregister;

- voor het uitvoeren van noodzakelijke controles op de meegedeelde gegevens o.a. door afstemming met andere gegevensbronnen.

De toegang en het gebruik zijn gerechtvaardigd.

2.6 Frequentie

Er wordt permanente toegang gevraagd tot de gegevens van het Rijksregister. Gelet op het feit dat de eerste Verzoeker haar opdrachten die het onderwerp uitmaken van deze machtiging op voortdurende wijze uitoefenen, kan de toegang effectief permanent worden toegekend.

2.7 Gemachtigde personen

De eerste Verzoeker geeft aan dat de toegang tot de gegevens beperkt is tot individuele personen binnen het agentschap Vlaamse Sociale Bescherming die instaan voor de web toepassing die voorziet in de berekeningen op basis van de personeelsgegevens van de financiering van de zorgvoorzieningen. Bovendien hebben projectmedewerkers van Smals, verwerker van de eerste Verzoeker, toegewezen aan het project eCalcura, toegang in het kader van de nood aan sporadische consultatie van gegevens in het kader van de analyse en oplossing van functionele of technische fouten. De eerste Verzoeker wordt eraan herinnerd dat zij in dit kader de voorschriften van de AVG, met name artikel 28, dient na te leven.

De eerste Verzoeker moet een lijst opstellen van personen die toegang hebben tot het Rijksregister en die het Rijksregisternummer gebruiken. Die lijst zal voortdurend worden bijgewerkt en ter beschikking worden gesteld van de Gegevensbeschermingsautoriteit en van de dienst van de Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken van de FOD Binnenlandse Zaken die verantwoordelijk is voor het analyseren van de aanvragen voor toegang tot de gegevens van het Rijksregister.

De personen op deze lijst moeten bovendien een verklaring ondertekenen waarin zij zich ertoe verbinden de veiligheid en het vertrouwelijke karakter van de informatiegegevens die ze kunnen raadplegen, te waarborgen.

2.8 Mededeling aan derden

De eerste Verzoeker geeft aan dat Rijksregistergegevens niet zullen worden meegedeeld aan derden.

2.9 Duur van de machtiging

Aangezien de wettelijke opdrachten van de eerste Verzoeker en de zorgkassen niet beperkt zijn in de tijd, wordt de machtiging gevraagd voor onbepaalde duur.

Er wordt echter beslist om een machtiging voor 1 jaar te verlenen, omdat de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens, als essentieel element van de verwerking van persoonsgegevens, bij formele wet is vastgelegd, zie punt 2.4.1, hoger.

Deze termijn wordt bepaald vanuit twee oogpunten:

- de wetgever zal enige tijd nodig hebben om het advies van de Raad van State (het decretaal bepalen van de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens) in de praktijk om te zetten;
- om de opdrachten van de eerste Verzoeker niet in het gedrang te brengen.

2.10 Wijzigingen (mutaties)

Er wordt gevraagd of de wijzigingen die aan de naam en voornamen, de geboortedatum en het Rijksregisternummer worden aangebracht, automatisch kunnen worden meegedeeld, zodat ook bij wijziging van de naam en voornamen het rijksregisternummer de automatische controle op de beroepskwalificaties via de Zorgberoependatabank verder correct kan gebeuren. Dit is bijvoorbeeld het geval bij geslachts- of naamverandering. De exacte leeftijd van de betrokken persoonsleden is een cruciaal element in het kader van de berekeningen waarnaar in punt 2.5.2, hoger, wordt verwezen.

Daartoe doet de eerste Verzoeker een beroep op MAGDA. De eerste Verzoeker en de dienstenintegratoren moeten zich houden aan dat wat door de bepalingen van de AVG, met name artikel 28, voorgeschreven wordt.

- ⇒ De mededeling van de wijzigingen die aan deze gegevens worden aangebracht, is gerechtvaardigd.

2.11 Bewaartermijn¹⁰

Conform artikel 457/1 van het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, bewaart de eerste Verzoeker de persoonsgegevens, vermeld in gedurende maximaal tien jaar nadat de voorziening de gegevens in kwestie heeft bezorgd

2.12 Gegevensstroom

De gegevensstroom blijkt duidelijk uit de aanvraag van de eerste Verzoeker.

¹⁰ Zie ook punt 2.4.1, hoger

3. Beslissing

De Minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing,

Verwerpt de aanvraag, wat betreft het gedeelte dat uitgaat van de tweede Verzoeker.

Machtigt de eerste Verzoeker voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, om toegang te krijgen tot volgende informatiegegevens bedoeld in:

- artikel 3, eerste lid,
 - o 1° (naam en voornamen),
 - o 2° (geboortedatum),van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;
- artikel 1,
 - o 11° (identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen),van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister.

Beslist dat de eerste Verzoeker wordt gemachtigd om de aan artikel 3, eerste lid, 1° (naam en voornamen) en 2° (geboortedatum) van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en artikel 1, 11° (identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen), van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 tot vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en in het vreemdelingenregister aangebrachte mutaties te ontvangen; daartoe stuurt de eerste Verzoeker de lijst van actieve dossiers door naar de diensten van het Rijksregister of zal men gebruik kunnen maken van een referentielijst die hem ter beschikking wordt gesteld door een dienstenintegrator.

Machtigt de eerste Verzoeker om, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, het Rijksregisternummer te gebruiken.

Herinnert de eerste Verzoeker eraan dat het enerzijds haar verantwoordelijkheid is om adequate veiligheidsmaatregelen te nemen om de persoonsgegevens, met inbegrip van die van het Rijksregister, te beschermen, en dat het anderzijds aan haar toebehoort om, overeenkomstig artikel 17 van de voormelde wet van 8 augustus 1983, de nodige maatregelen te treffen om de uitgevoerde raadplegingen te verantwoorden, en dat daartoe een raadplegingsregister moet worden bijgehouden, dat gecertificeerd moet zijn, dat gedurende ten minste tien jaar na de datum van de raadpleging moet worden bewaard en dat ter beschikking moet staan van de Gegevensbeschermingsautoriteit.

Beslist dat deze machtiging verleend wordt voor één jaar, vanaf de datum van deze beslissing. Wat het doeleinde "om de sociale akkoorden uit te voeren" betreft, zal de machtiging in werking treden op het ogenblik waarop de eerste Verzoeker hier wettelijk voor bevoegd is.

Annelies VERLINDEN,

Minister van Binnenlandse Zaken,
Institutionele Hervormingen en
Democratische Vernieuwing.